

Nelítujeme telekomunikační balíček

02.Června 2009 Vojtěch Bednář

Když Evropský parlament na svém zasedání 6. května 2009 přijal takzvaný telekomunikační balíček, stalo se s pozměňujícím návrhem jdoucím proti záměru Rady EU, i proti předchozí dohodě mezi Radou a parlamentem. Norma, která by měla poměrně zásadním způsobem proměnit telekomunikační trh v EU, tak zůstává ve stavu, ve kterém je pravděpodobně pro některé státy nepřijatelná.

Telekomunikační balíček je Evropskou normou, která má vytvořit předpoklady pro harmonizaci (a společnou regulaci) telekomunikací v EU. Obsahuje části o vytvoření společného „telekomunikačního úřadu“, tedy de facto nadnárodního regulátora telekomunikací. Zavádí společnou koordinaci využívání radiových frekvencí. Vynucuje oddělování poskytovatelů komunikační infrastruktury od služeb, a dokonce umožňuje násilné rozdělení firem, u nichž by to nešlo po dobrém.

Telekomunikační balíček byl poměrně dlouho u ledu až do kompromisu, který vyjednalo české předsednictví. Pak byl ovšem parlamentem schválen v jiné než dohodnuté podobě. Stalo se tak díky formulaci o právech uživatelů internetu. Tato formulace měla umožňovat od sítě odpojovat takzvané piráty. Části europoslanců to přišlo jako nemístné omezování práv spotřebitelů a občanů. Proto prosadili pozměňovací návrh, který toto explicitně zakazoval, respektive vynucoval rozhodnutí soudu, a jeho přijetím se dostali do sporu s Radou.

Jsem zastáncem názoru, že stát by měl být tak minimální, jak je to jen možné, a že co nejvíce jeho činností by se mělo přesouvat na soukromé subjekty. Na druhé straně ale existují obory, v nichž má mít stát naprostý monopol. Klauzule o právech v telekomunikačním balíčku by se mohla stát příkladem špatného předání pravomocí. A zdánlivě bezvýznamný detail by mohl být velkým škrtem v tom, jak jsme se dohodli, že bude vypadat spravedlnost.

Problém

Současný internet s sebou přinesl mnoho nových jevů. Jedním z nich je masivní šíření multimediálního obsahu. V rámci výměnných (P2P) systémů je možné prostřednictvím sítě distribuovat velké objemy dat. Většina z nich je v současnosti představována filmy a hudbou. Tyto záznamy jsou šířeny nekontrolovatelně, zadarmo a mimo vydavatele, správce a majitele autorských práv.

Majitelé práv, jež jsou zastupováni zájmovými organizacemi (IFPI, RIAA, OSA atd.) považují výše popsáný stav za nepřijatelný. Data, která bez toho, aby jim bylo zapláceno, protečou výměnnými sítěmi, kvantifikují jako svou ztrátu, a dospívají tak k astronomickým částkám. Prozatím všechny jejich pokusy o omezení ztráty ovšem narazily na naprostou neefektivitu. Specifický princip a architektura internetu neumožňují výměnné služby vypnout, a prakticky ani regulovat. Stejně neúspěšné byly i snahy soudně postihovat jednotlivé uživatele P2P systémů. Soudy trvají dlouho,

musí se dokazovat. Filmy se sdílejí dál.

Velcí majitelé autorských práv proto ztratili důvěru v justici. Ve svém boji proti něčemu, co objektivně vzato nejsou schopni zastavit, dospěli k názoru, že jedinou cestou je automatizované a okamžité odpojování od internetu těch, kteří podle jejich soudu porušují práva. Ve svém boji za takovou ideu našli spojence – Francii. A klauzuli, která by to potenciálně umožnila, se jim podařilo zabudovat do telekomunikačního balíčku, jež byl následně schválen bez ní. K nelibosti Francie i českého předsednictví.

Důsledky

Tolik k popisu problému. Nechám stranou fakt, že takzvaní piráti představují možná *nadpoloviční* většinu uživatelů internetu. To důležitější je jinde.

Jestliže existuje něco, na co by měl mít stát absolutní monopol, je to spravedlnost. Nepružní hudební vydavatelé budou časem logikou tržních mechanismů vytlačeni do historie. Svou pozici si nemohou udržovat tím, že se pokusí převzít část kompetence, která spadá státu, jeho moci soudní. Kompetence určit, kdo porušuje zákon. Právě takové přesunutí bylo ambicí odpojování uživatelů internetu při podezření na to, že jsou „piráty“. Její pochopení ze strany některých europoslanců vedlo k tomu, že telekomunikační balíček byl přijat v podobě, v níž patrně není pro všechny akceptovatelný.

Balíčku by nám nemělo být líto. Je škoda, že se jeho přijímání ještě více zkomplikovalo. Onen zdánlivý detail mezi důležitými věcmi, který vedl ke zmíněným komplikacím, ale ve skutečnosti není detailem. Je to maličkost mnohonásobně důležitější než snaha o omezení monopolů a otevření sítí. Na rozdíl od ostatních bodů se totiž naprosto bezprostředně dotýká svobody a bezpečnosti každého z nás.